

سرحد: شهبندر زاده فلهلی

احمد حلمی

محل ادارہ سی:

جفال اوغلندہ « حکمت » ادارہ خانہ سیددر .

حکمہ مقرون، اغراضدن سالم افکار ومقالاتہ صحیفہ لرلر من آجیقدر .

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخہ لر ایکی، غروشددر .

« HIKMET »

Journal ture, quotidienet politique

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE:

A. HILMY CHEHBENDER

ادارہ مدیری: فلهلی

محمد زھفی

اشترا بدلی:

برسنه لکی ۹۵، آلی آبلنی ۵۴ غروشددر .

پوستہ اتحادینہ داخل مالک اجنبیہ ایچون قرق فراتقدر .

اعلانات ایچون ادارہ مدیریہ کوروشمک لازمدر .

ABONNEMENT

un an : 95 piastres et six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

نسخہ سی: ۱۰ پارہدر

حقیقہ خادم یوی غزہدر

نسخہ سی: ۱۰ پارہدر

باصحابیہ

عجبا چیلدیریلری؟

یوقسہ ہر جلدن بیک دانہ معانی جیقار؟

« خالیوکه ناظم پاشاہیلہ کامل پاشااوی ایستکلری کبی اویروب چوروب ادارہ ایدیورلر، دونکی «طنین»

دونکی طنینی او قودیمغز وقت، سرنامہ مزنی تشکیل ایدن ایکی جملہ فی صرف ایتمکدہ مضطر قالدق . جاهد بکلہ لطیف فکری بک آوہ سندہ درت سندر بر مبارزہ دوام ایدیور، شیمدیک بک بو مبارزہ، جاهد بکلہ مغلوبیتلہ نتیجہ لندیکی ایچون فضیلہ جہ قیامی، اونک ہر دیدیکی یا ککش وعکسی آ کلامی امور طبعیہ دنددر .

لکن ہر کس بیلورکہ لطیف فکری بک، ارکان اشتلا فندن اولقلہ برابر، اشتلاف، شرکت کبی بر انحصار ہیئتہ مالک اولمادیفندن، اونک ہر فکری مطلقا حریت و اشتلاف فرقه سنک فکری اصیالاماز، بنابرین مکتب چوچقلرینک رقابتی ا کدیر بر صورتلہ :

— لطیف فکری بک بویلہ دیدی !

زمن مہ سیلہ اشتلاف اتمام، منطقہ برشیدر لکن منطقہ لرلک الک بویوک بالادہ کی مقبیس جملہ دردر . ناظم پاشا ایلہ کامل پاشا، غازی پاشانی اویروب چوروب ادارہ ایدیورمشر ! ایشتہ بوکا قہقہ لرلہ کولمہ لک قابل دکل . قایبہ، بر اشتلاف قایبہ سی ایش ! ایشتہ شایان تبسم بر فکر دہا .

برکہ ہیئت وکلانی تشکیل ایدن ذواتہ باقلیرسہ، بویلہ برادعاہ طنین و بیورلرینک دکل، فی طرف لرلہ اشتلافجیلرک شکایتہ حق لری اولدینی تسلیم ایدیلر .

کامل پاشا حضرتلری اولسون، ناظم پاشا حضرتلری اولسون، اسکی استبداددہ اولدینی کبی شرکت انحصاریہ دخی سرفر وایتیہ جک مزید مہ مستقل الوجدان رجال محترمہ دن اولدقلری ایچون شرکت بنیدکانندن ماعداد بوتون علمک مظهر حرمت و تکریم ایددرلر .

اشتلافجیلر، بواکی رچل دولتی تکریم ایتہ مک ایچون برسبہ مالک اولمادقلری حالہ کندیلرلہ ابراز حرمت ایچون بر محبوری و جدانیہ حسن ایددرلر . لکن بوندن نہ معنا جیقار ؟ عجبا شرکتہ قارشی استقلالی محافظہ ایدنلر ؟ دیگر بر فرقہ قارشی بواسطہ قتلا لدن استعفا ایدرلری ظن اولونیور ؟ بویلہ ایسہ بک بدلاجہ دوشونیلیور و ہر ایکسینک ترجمہ حالی اونودیور دیمکدر .

حالبوکہ محمود بخار پاشایاہ عدلیہ ناظری بک و ہلہ اتحاد فرقہ سی طرفندن مجلس رئیس نانیدکنہ انتخاب ایدلش اولان اوقاف ناظری محمد پاشانک، مذکور فرقہ ایلہ قطع علاقہ ایدوب ایتمک لری مجھول اولدیرندن بویولہ بر شکایتہ حق، اولان وارسہ اوہ فی طرف لرلہ اشتلافجیلردر .

شیمدیک ہیئت وکلانک حین تشکندہ، اتحادجیلر، صولق قدرلری اونیا یارق، کامل پاشاہ نزد شاہانہدہ بیلہ افتزادن چکینہ مشہر

و ہیئتہ حسین حلی پاشانی ادخالہ موفق اولشاردی پاشا مشارالہ، فی الواقع مجلسک مذاکراتی تعویقہ اوغیر ایدیوردی . لکن کامل و ناظم پاشا لر حضرتانہ عطف ایدیلن دوغری میدر ؟

ا کر مشارالہما، صدراعظم پاشا حضرتلری اویروب چوویرمک کبی بر حرکتدہ بولونسہ لردی، اولاہیئت وکلادن بالادہ عرض ایتدیکمز ذواتی جیقار عالم لری لازم کلردی .

بوراسنی طنین محرر لری بیلر . لکن مقصدہ صدراعظم، پاشا حضرتلرینک عزت نفس لری جریحہ دارر ایتمکدہ جالہ شارق ہیئت اعضای آرا سندہ کی توددی اخلا در . طنین سر محررینک بوا بدہ مراجعت ایتدیک چارہ، محلہ قہوہ لرندہ ارباب صفوئی بر برینہ دوشورمک ایچون من القدیم مراجعت ایدیلن بر اصول ایسہدہ بونک غازی، کامل و ناظم پاشا لر حضراتی کبی امور دولت و ملتندہ اصرار حیات ایتمشر اوڑہرینہ ہیچ بر تانییری اولاماز .

لکن حقیر لک الک بویوک، کندی سوء حرکتلرینک نتیجہ ضروری سی اولان احوالہ، ہیئت وکلان طرفندن بولونایلن مقدمہ چارہ سی، اشتلافه عطف ایدیشلریدر . اشتلاف ہنوز موقع اقتدارارہ کجاییکی ایچون، نہ کندیلرینک وندہ شیمدیک ہیئت وکلانک حرکتندن ناصل مسئول اولولور .

طنین لک مقالہ ندہ برقچ اعجوبہ دہا وار . حربیہ ناظرلر سابقہ مک مسوینندن بعض کوچوک ضابطان حضور دندہ بر مامور متاہسہ ایندیکنی بیلہ یی بوققدر . عجبا ہر حربیہ ناظرلری بویلہ می قیاس ایدیورلر ؟

خلاصہ کاران ضابطان، ناظرلرینہ قارشی بویوک بر اعتقاد بسلہ دکرندن، اونک نظارتہ کچمہ سیلہ برابر، کندیلری وظیفہ اصلیلرینہ عودت ایتدیلر . بوندن، طنین فوق العادہ ممنون قالمالیدر . زیر بر بونک بولسوک اشتلاک تاریخیہ سی یازیلر سہ بونک کون هدف افرایتمکدن چکینمک لری ناظم پاشاہیلہ بک چوق مدیون اولدقلری آ کلارلر . لکن ہر کسکی حیرتہ دوشورمک جہت، اردوئی سیاستہ مالہ ایدنلرک بونی باشقلرینہ عطف ایتدیرلریدر . دورت سندہدر، اتحادک مجامع قواسنی ضابطلرک ادارہ ایتدیکنی بیلہ یی بوققدر . مرمر خصلقلرہ ورنجیہ قدر اکثری وظائف فوالمالہ، ضابطلرہ تحمیل ایدیوردی . انتخابی ادارہ ایدنلرک برقم مہی دہ نہ ضابطان ایدی . شوہ حالہ بوقباحی ناصل اولوردہ باشقلہ لرینہ عطف ایدیورلر ؟

اردودہ دہ کی اخوق بوزان کیمدر ؟ بعض بیکیا بیلری والی و منصرف یاپان، دیگرلری چوراق صحیحہ لر دہ یاری آج یاری طوق برافان کیماردر ؟ ؟ بعض ضابطانہ مرخص وسائرہ کبی علاوہ وخصصوصی مأموریتلر وسیلہ سیلہ بک کنیش بر معیہ معیشت تأمین ایدوبدہ اونلرہ امثال اولانلرہ یاسیاسہ لرلہ وسعت معیشتدن محرومیتہ قاتلامق و یا غیبا خوددہ منسوبین دفترینہ یازلق یوانی کوستہ رنلر کر کیملردر .

طنین لک صولق اتہامی چوق بویوکر . ا کر اشتلا ف وحریت ارکانی ایچندہ وطن اندیشہ سی ای اولمایہرق یالکز سندلیہ حرصیلہ متحسین اولان وارسہ، مولا بویلہ لر لغت

ایستین . طنین، بوراسنی اثبات ایدہ بیلر سہ، ہیمن اولہ سہ لغتہ حاضرز .

لکن طنین اثبات ایتمہ لیدیدر . اشتلاف وحریت فرقہ سنک، ارکانندن برینک ویا بر قاجینک وطنک انقسام و اضحالہ جالشدیقنی اثبات ایلہ یی یوقسہ اشتلاف وحریتلہ تشریک مساعی ایدنلری نہ صلاحیتلہ وطن دشمنی عد ایدیور ؟ بویلہ برعزو، ہیچ برقل ایلہ اثبات ایدیلہ مزسہ، داناشدر . اثبات ایدرسہ او وقت، بویوک بروطفہ ارشاد یامش اولور . واقعا حکومتی جفتلک، نظارتلری تمکک عد ایدنلرک سقوطی آرزو ایدلیدی . لکن بویلہ بر آرزو، وطن پرورانہ بر فکردر . اشتلاف فرقہ سی اکثری قازانرسہ، بالطبع کندی، معتدلہ لرلہ ادارہ حکومتی دوشونہ جکدر بویر حق مشروطیدر . لکن بر جانی لک آئندن بر بر معصومی قور تارانہ :

« سن بونی حق رضای ایچون قور تارما داک، مقصدک شودر، بودر، دیمک دوغری میدر ؟ بر جانی لک آئندن بر معصومی قور تاق، اساساً بر حرکت عالیجنابانہدر . قور تاران، بوندن بر حصہ مفخرت بکلر سہ، بخادر . ہر فصل غیر برکتک کلمہ کدہ معیوب اوماز و الحاصل، طنین لک وایشتہ حقیقی چہرہ سیلہ حریت و اشتلاف جہ سیلہ بتدیک مقالہدہ، کندی یوزنی آیتہدہ کوروب بر عفریت رسی یامش، لکن بو عفریت یا ککش بر آد طاقشدن طنین لک دیدیکی چہرہ، خدا بیلیرا، شرکت انحصاریہ لک چہرہ سیدر .

کندی باشقاسی ظن ایدہ جک قدر تہورہ دوشلر، آلاماق ایچون، بونلرینہ، ہقبہ کبی، برر جاک طاقسلر قنا اولماز . باشقلری آلاماق مجتہ کنجہ ! مانی بودر جہ بدلافرض ایدنلر دکرہ بدلافدرلر .

تلخ افنا قلمی

صربستان مانورہ لری بلغراد ۱۸ ایلول — (غائبہ لرلشدہ خصوصی تلخ افنا قلم) صربستانک سنوی بیوک مانورہ لری بوسنہ اجرا اولتیہ جقدر . یالکز صحرا تلغلی اجرا ایدیلہ جکدر .

ایران احوال طهران ۱۸ — (غائبہ لرلشدہ خصوصی تلخ افنا قلم) حکومت عسکری اصلا مقاومتہ تصادف ایتمکسز کرمانشاہی اشغال ایتلرلدر . سالارالدولہ فرار ایتددر . خبر السلطانہ قریباً شیراز اوڑہرہ بریاضقین اجرا ایدہ جکندن اصطفا ندہ عسکر طویلاقدہدر .

بلغار - صرب - یونان اشتلاف ویاہ ۱۹ — آلمک مانیہ جایتون غزہ سنک لوندرہ دن استخبار ایدیلک نظر آ بلغارستان، صربستان، یونانستان دولتری پیندہ نمائی بر اشتلاف موجود اولدینی محافل سیاسیہدہ تأید ایتدہدر .

مصالحہ معاہدہ نامہ سی روما ۱۹ — مصالحہ معاہدہ نامہ سنک کلہ جک ہفتہ عقد ایدیلہ جکی شایہ لری مصر آدوران ایتدہدر . عقد مصالحہ پارس ۱۹ — (نان) غزہ سہ رومادن اشعار اولنیور : بونک یکیدن باشلا یان مکالات صلیحہ مک اخذ ایش اولدینی شکل محافل رسنیہ مک موجب ممنونیتی اوتدہدر . مستقبل معاہدہ نامہ سی ویریلہ جک شکک تدقیقندن مقدم بعض ایکنجی درجہدہ ایتمی حائر قضیلاک حل قلدنددر .

تدقیق اولنہ جق ۶۴ مادہ وار ایدی . دردست احضار بولان معاہدہ نامہ، موت بر طرز ادارہ کشف ایدن بر اشتلافامہ اولیہرق بالمکس استانیول وروما قایتلری مکمل بر معاہدہ نامہدہ دولتین مناسبات سیاسیہ، مالیہ، اقتصادہ، تجاریہ و بحریہ مستقبلہ سی حل ایتک ایستورلر . مقاولہ صلیحہ مک امضای کونی فرداسندہ، روما قایتلہ سی، قوتی یکیدن طویلاق وامتیازاتی تقرر ایتک اوڑہ باب عالی تنصوبی ایدہ جکدر .

مالیسورلر عصبانی ویاہ ۲۰ — (بویہ فرایہ پرہسہ) غزہ سی مالیسورلرک عصبانی حقدنہ یازیور : بومشانی یقیندن علاقہ دار ایتدہدر . اشقودرہ وقوعاتی آوستریا حدودی اوڑندہ تأثیر حصولہ کتیرمکدہ، حدودک دیگر طرفدہ موج ایدن امواج اختلاہ ملکتنزدہ تأثیر حصولہ کتیرمکدہدر . تورکیہ مسائل داخلہ سنک یک چاپوق مسائل بین الدول مرہ سہ کچدیک تاریخ اثبات ایتددر . تورکیہ حکومتی بووخم دقتہ لرہدہ بالقانلرک استانوقوسی ہیچ بر منفعت تعقیب ایتکسزین آرزو ایدن آوستریادن باشقلہ بر دوست حکومتی بوقدر .

استانیولہ بو حقیقت صولق زمانلرہ قدر اکلشیلہ مدی . آرانولقدہ تأسیس اشیش ایتدہ تورکیہ لک منفعتی اولدینی آوستریا ظن ایتدہدر . ا کر تورکیہ بر اوروپا حکومتی اولتی ایستور ایسہ اوروپا دولتی صقیلہ عہدہ سہ ترتب ایدن وطناتی اجرا ایتلدر .

آوستریا آرانولدرہ ربط ایدن تعاملت مالیسورلرک ممنون ایتدیراسی ضمتدہ آوستریانک حق اولدینہ برسب تشکیل ایدیور .

مالیسورلر اشقودرہ ۲۰ — (طوزی) دن کلن خبرلہ نظرآ مالیسورلر بوسکورتیلرک ایکی کوندن بری طوزی حوالیندہ محاربہ وقوع بولاشددر . عصانک برقی فرطاطعہ النجا ایتلر سہدہ اورادن آوہصرہ سلاح ایتدہدرلر .

ورچوق (?) کونی اسلاملرندن برینک خرسقیانلر طرفندن قتل اولتندن طولانی اہالی اسلامیہ قاتل دردست ایلک خصوصندہ مزویہ نام اوفاتی کویہ کیتددر . عسکر محاربہ لک اوکنی آتی اوڑہ وقت رزماندہ کلشدر . عسکر وژاندارمہ مک موصاتی اوڑہرہ دوجارہ یجان اولان اہالی خرسقیانہ اسلاملر اوڑہرہ آتش آچش، اسلاملر کال شجاعتلہ تحمل ایتلرلدر . قاتلر فرار ایتلرلدر . اشیش تمکین ایدیلہ بیلشدر .

مسائل مہمہ خارجیہ

بلغراد ۱۹ ایلول — صربستان حکومتی، اسکی صربستان و ماکدونیا احوالی حقدنہ دول معظمیہ بر غطرہ اعطا ایدہ جک و باقان حکومتلری ایلہ صربستانک بر اشتلاف عقد ایدیلکندہ دائر (استراژہ) غزہ سنک وردیکی حوادتی صلاحیتدار محافلہ تکذیب اولتدہدر .

ایم رسی تکذیلرہ رغماً صربستان حکومتی طرفندن یقیندہ بر حرکت عسکریہ وقوع بولہ جی، بوشر حالک ۲۳ نجی کونی ایچون سریماً بر سرفر کلن حاضر لقدہ اولدینہ دائر شایہ لر مصرآ دوران ایتدہدر .

صلاحیتدار محافلہ بیان اولندینہ نظر آ صربستان حکومتی بالقانلرک احوال وخیسہ سہ قارشی اتخاذ ایلدیکنی تدابیر احتیاطیہ دن ماعدادہ یجانی موجب ہیچ بر تدبیرہ توسل ایتددر .

مسائل مہمہ خارجیہ

ویاہ ۱۹ — برچوق دفتہ تکذیب اولتیش و (لایباخ) دہ براون بدنجی قول اردو تأسیس ایدیلکندہ دائر بر پروژہ آوستریا ارکان حربندہ تدقیق اولتدہدر . تدبیر مقرر فرانز دوغنا سنک آق دکرہدہ حرکاتک نتیجہ سیدر .

موسیو ساسانوفک سیاحتی پتربورگ ۱۸ — (غائبہ لرلشدہ خصوصی تلخ افنا قلم) انکارتہ ک پتربورگ سفیری بوخانان موسیو ساسانوف، انکارتہ سیاحتندن مقدم ضیافتہ دعوت ایتددر . سفیر (بالورال) ہ کینیہ جکدر . تشرین اولک ہشندہ (زہوال) ہ کلہ جک اولان انکارتہ بوسی برزہ لی ایلہ دوت فرووازوردن تشکیل ایدہ جکدر .

اشقیا سرفجہ ۱۹ — یونان اولدینی ظن اولسان برچتہ بوسو قوردینی قرق ییچدن مہور ایتدہ اولان طاس آغا اوڑہرہ آتش آچتدردر .

مرقوم الاصولیندہ عودت ایدیوردی . رفاقتندہ بولان مالک و ذہنی آدندہ ایکی شخص تہلکلی صورتدہ مجروح اولشدردر . بونلرک بارکیرلری تلف اولتددر .

طاہر مجروح اولدینی حالہدہ پورایہ مواصلت ایتددر .

— عثمانی آرائسی —

انتقام

مالیسورلرک عصبانی

و

اسباب اولیہ حاضرہ

مالیسورلر، دیگر آرانولر اکثریتندن آریلارق، کندی حساباریہ عصبانندہ دوام ایدیورلر . عصبان دیورز . چونکہ مالیسورلری حال حاضرہدہ مشروع برقیامہ سوق ایدہ جک ہیچ برسب بوقدر .

عجبا مالیسورلر چون عصبان ایدیورلر؟ مشوقلری کیمدر ؟ ایشتہ حال حاضرہدہ بیلنسہ سی لازم اولان شیلردن بری دہ بودر .

مالیسورلر، بقدر جسور و فداکار اولسلر، نہ اشقودرہ ولایتی فتح و بر حکومت ایدہ جک مقداردہ نقوسہ مالک دکلدرلر، شو حالہ اشقودرہدہ، اونہی ہزیہ نہدیہ صالدریورلر ؟ چونکہ اونلری سوق ایدن وار .

مالیسورلری شو حرکتلرہ آننجی آوستریا سوق ایدہ یابر . مکرکہ دوغریدن دوغریہ روما مرکز روحانی یعنی باقانی، مالیسورلری مسلمانلرہ صالدرہمقدہ برفاقدہ تصور ایتسین .

برنجی اہتالہ ضریہ المانیادن کلور . ایکنجی اہتالہ باقانی، ایتالیا حسابانہ ایش کوریور دیمکدر . بڑہ قایرہ، ہراحتالہ دوغریدر . حتی دیہ بیلرک ہر ایک طرف، عین زمانہ، عین مقصد ایچون متفقاً حرکت ایدیور .

اولا : ایتالیا ایلہ صلح مذاکراتی جریان ایدیورہ عثمانی حکومتی، ایتالیا شرائطی قبولہ اجبار ایچون غافلہ جیغارمقدن، محاربہ لرلہ تہدیددن دہا طبیی برشی اولاماز . بواک مراجعت ایدلیدی . لکن اشتلاف منک ارکانندن روسیہ، باقان محاربہ سنک کندی لہندہ نتیجہ نہ میہ جکی واسلارلرک بوش برہ تہلکہیہ آیتلش اولاجنی اکلا دی .

دیمک کہ یالکز آرانولقدہ او یونان ایشامکانی قالدی . لکن آرانولرک قسم اعطی قولایقلہ اغفال ایدیلہ میہ جکندن ایشہ یالکز مالیسورلرہ باشلاندی .

تأیید : المان سیاستک تکرار اسکی موقنی آلا بیلہ می ایون بڑی بر سرورلہ المانیہ جیل ایتک جارملری نازک، لازم، ایتہ مالیسور مسئلہ سی بو خصوص ایچون باشلایان او بونک مقدمہ سی دیمک اولور .

ایتالیا مصالحہ سیلہ بوسوک اہتالادہ ارتباط نامی اولدینی غیر متکرر . دیمک کہ بر آلمان آجازی قارشوندہ بولونیورز .

حکومت حاضرہ مک بواوونی کوردیکنہ شہ بوقدر، مالیسور مسئلہ سنک اعتدال ایلہ تسویہ سی ممکن اولامادینی ایچون اوڑلرینہ بر فرقہ سوق اولونیور . بوندہ حکومتک اصابتی درکاردر . اختلال فکری، ساری بر فکدر . مالیسور اختلال، حوال متجاوریدہ دخی سوء تأثیر ایدہ بیلر . والحاصل اجراءات لازمہ زمانی کلش و حکومتدہ بواک توسل ایلہ ددر .

یالکز بزم اونواما، لازم کلن بر جہت وارسہ، اودہ شردہ کی ہر مسئلہ مک اکثریا برالمان . انکاز رقاقتندن عبارتدر . ایشہ برازدہ اسلاو انترقیہ سی قاریشجہ ایشہ بویلہ غرب شکر آلیور . بونک مشکلات حالا باقادی . واقعہ دہ نہ سیتلہ اققا اہتالہ کی بولولر بر آرزو آیشامش ایسہ نہ باقادی . زوالی ملکک حیات پردرلو آسودہ برحال آلیبور . آسودکی : ایشہ شرقک نیجہ عصرلردر حسرتکشی اولدینی نعمت .